

ເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການໃຫ້ແກ່ຊາວ
ກະສິກອນໃນເຂດບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການກະສິກໍາເພື່ອໂພຊະນາການ

03

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າການສະກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ

ໂຄງການກະສິກໍາເພື່ອໂພຊະນາການ ໄລຍະ 2

ການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງ

ບ້ານໂພນໄຊ ເມືອງໄຊເສດຖາ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສ ປປ ລາວ.

Phonexay village, Saysettha district, Vientiane Capital,
Lao PDR.

ໂທ: +856 20 416 556

Fax: +856 20 416 556

E-mail : ssfsn.project@gmail.com

ເວັບໄຊ້: www.afn.gov.la

ພຶດສະພາ 2025

ເອກະສານອ້າງອີງ

ກົມຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. 2013. ຄວາມຮູ້
ພື້ນຖານກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ລ່ຽງ ຄໍາສີວິໄລ. 2001. ການຜະລິດລູກປາດຸກຜັນ, ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ,
ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງກະສິກໍາ
ແລະ ປ່າໄມ້.

ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ. 2002. ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບການຜະລິດລູກປາດຸກ
ຜັນ. ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງ
ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້.

ຫນ່ວຍງານປະມົງ 2010, ຄູ່ມືການລ້ຽງປາດຸກສຳລັບການບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ
ໂຄງການເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ, ພະແນກ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ແລະ ສັງຄົມ, ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ຈຳກັດ.

7. ຂໍ້ແນະນຳໃນການນຳໄປຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງ

ປະຕິບັດອອກສູ່ວົງກ້ວາງ

- ເຕັກນິກການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງໃນເຂດພື້ນທີ່ສວນຄົວ ແມ່ນເຕັກນິກໜຶ່ງສາມາດສົ່ງເສີມໄດ້ໃນພື້ນທີ່ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງ ໂຄງການ.
- ພະນັກງານສົ່ງເສີມຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ສູນບໍລິການ ເຕັກນິກຄວນສ້າງຕົວແບບເຕັກນິກດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນສູນບໍລິການເຕັກນິກ ແລະ ຄອບຄົວແບບ.

ການປ່ອຍແນວພັນລ້ຽງປາດູກໜອງຜ້າຢາງ

ຂໍ້ແນະນຳ

ປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືງ່າຍຂຶ້ນໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແລະ ນຳສະເໜີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື ກ່ຽວ ກັບການປັບຕົວທາງດ້ານເຕັກນິກ ການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງ ຢູ່ໃນບ້ານ ເປົ້າໝາຍ ໂຄງການ ກະສິກຳເພື່ອ ເພື່ອໄພຊະນາການ ໄລຍະ 2. .

ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ແທດເໝາະໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ໂຄງການ ກະສິກຳເພື່ອ ໄພຊະນາການ ໄລຍະ 2. ໂດຍ ມີການຮ່ວມມືກັບນັກວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ພະນັກງານປະສານຂອງ ໂຄງການ NAFRI ເພື່ອພັດທະນາມາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນໃນພື້ນ ທີ່ເປົ້າໝາຍໂຄງການ.

ຂຽນ ແລະ ຮຽບຮຽງໂດຍ:

ອຸໄລທຳ ລາຊະສີມມາ

ອອກແບບ ແລະ ຈັດໜ້າໂດຍ:

ອຸໄລທຳ ລາຊະສີມມາ, ອານົງ ວິໄລວັນ

ຜູ້ກວດແກ້:

ສຸລິວົງ ໄຊຍະວົງ, ບຸນສິງ ວົງວິຈິດ, ວົງວິໄລ ວົງຄຳຊາວ

ສາລະບານ

ຕາຕະລາງທີ 5 : ການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງໃນຜືນທົ່ງປູກຜົດຜັກສວນຄົວ

	ໜ້າ
ຂໍ້ແນະນຳ	3
ສາລະບານ	4
ຄຳນຳ	5
1. ຄວາມສຳຄັນຂອງການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງຢູ່ໃນຜືນທົ່ງປູກຜົດຜັກສວນຄົວ	6
2. ຜົນປະໂຫຍດທາງໂພຊະນາການ ຫລື ສ້າງລາຍຮັບ ເພື່ອເປັນເງື່ອນໄຂເຂົ້າເຖິງອາຫານ	7
3. ຄວາມຮູ້ຜືນຖານກ່ຽວກັບແນວຜັນປາດູກ	8
4. ຂັ້ນຕອນການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງ	9
5. ການປະເມີນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ	26
6. ການຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບ	28
7. ຂໍ້ແນະນຳໃນການນຳໄປຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອອກສູ່ວົງກ້ວາງ	30
ເອກະສານອ້າງອີງ	31

ເນື້ອທີໜອງປາຜ້າຢາງ (ຕາແມັດ)		20						
ໄລຍະການເກັບກ່ຽວ (ເດືອນ)		4	ເຕັກນິກທົ່ວໄປ			ເຕັກນິກນຳສະເໜີ		
ຜົນການຜະລິດ								
ຈຳນວນຜົນຜະລິດຂາຍ								
		ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄາ ກີບ	ມູນຄ່າ ກີບ	ຈຳນວ ນ	ລາຄາ ກີບ	ມູນຄ່າ ກີບ
ຜົນຜະລິດ	ການປູກຜັກ	ກິໂລ	300	4,000	1,200,000	200	4,000	800,000
	ການລ້ຽງປາ	ກິໂລ				160	20,000	3,200,000
ຜົນຜະລິດ/ລາຍຮັບ					1,200,000			4,000,000
1. ບັດໃຈການຜະລິດ					255,000			1,275,000
ແນວຜັນຜັກ		ກິໂລ	0.5	70,000	35,000	0.5	70,000	35,000
ເຮັດຂົວອ້ອມສວນຜັກ (5x10ແມັດ)		ແມັດ	30	5,000	150,000	30	5,000	150,000
ອຸປະກອນອື່ນໆໃນການເຮັດສວນ		ຊຸດ	1	70,000	70,000	1	70,000	70,000
ແນວຜັນປາດູກ		ໂຕ				1,000	300	300,000
ຜ້າຢາງ		ແມັດ				8	15,000	120,000
ອາຫານສຳເລັດ		ເປົາ				4	150,000	600,000
2. ຄ່າແຮງງານ (1ຄົນ)					420,000			840,000
ແຮງງານ		ຊົ່ວໂມງ	60	7,000	420,000	120	7,000	840,000
ຕົ້ນທຶນລວມ					675,000			2,115,000
ກຳໄລ (ລາຍຮັບ-ຕົ້ນທຶນ)					525,000			1,885,000

6. ການຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບ

ຕາຕະລາງທີ 4 : ການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງໃນພື້ນທີ່ປູກພືດຜັກສວນຄົວ

ເນື້ອທີ່ໜອງປາຜ້າຢາງ (ຕາແມັດ)		20						
ໄລຍະການເຕັບກ່ຽວ (ເດືອນ)		4	ເຕັກນິກທົ່ວໄປ		ເຕັກນິກນໍາສະເໜີ			
ຜົນການຜະລິດ								
ຈໍານວນຜົນຜະລິດຂາຍ								
		ຫົວໜ່ວຍ	ຈໍານວນ	ລາຄາ ກີບ	ມູນຄ່າ ກີບ	ຈໍານວນ	ລາຄາ ກີບ	ມູນຄ່າ ກີບ
ຜົນຜະລິດ	ການປູກຜັກ	ກິໂລ	300	4,000	1,200,000	200	4,000	800,000
	ການລ້ຽງປາ	ກິໂລ				90	18,000	2,070,000
ຜົນຜະລິດ/ລາຍຮັບ					1,200,000			2,870,000
1. ປັດໃຈການຜະລິດ					255,000			975,000
ແນວພັນຜັກ		ກິໂລ	0.5	70,000	35,000	0.5	70,000	35,000
ເຮັດຂົວອ້ອມສວນຜັກ (5x10ແມັດ)		ແມັດ	30	5,000	150,000	30	5,000	150,000
ອຸປະກອນອື່ນໆໃນການເຮັດສວນ		ຊຸດ	1	70,000	70,000	1	70,000	70,000
ແນວພັນປາດູກ		ໂຕ				500	300	150,000
ຜ້າຢາງ		ແມັດ				8	15,000	120,000
ອາຫານສໍາເລັດ		ເປົາ				3	150,000	450,000
2. ຄ່າແຮງງານ (1ຄົນ)					420,000			840,000
ແຮງງານ		ຊົ່ວໂມງ	60	7,000	420,000	120	7,000	840,000
ຕົ້ນທຶນລວມ					675,000			1,815,000
ກໍາໄລ (ລາຍຮັບ-ຕົ້ນທຶນ)					525,000			1,055,000

ຄໍານໍາ

ຊັ້ນປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ເປັນແຫຼ່ງທາດຊັ້ນທີ່ສໍາຄັນ ຊາວກະສິກອນ ເອົາມາບໍລິໂພກເປັນປະຈໍາວັນ, ການຫາປາໃນແຫຼ່ງນໍ້າທໍາມະຊາດໃນປະຈຸບັນແມ່ນຫາໄດ້ໜ້ອຍ. ການລ້ຽງປາ ແມ່ນທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ມີການລ້ຽງກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ ນອກນັ້ນຍັງເປັນການຮັບປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ.

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອຕອບສະໜອງດ້ານວິຊາການໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ລ້ຽງປາ ເພື່ອສາມາດເອົານໍ້າໃຊ້ໃນວຽກງານຕົວຈິງໃນເຂດພື້ນທີ່ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ ກະສິກໍາເພື່ອ ໂພຊະນາການ .

ຜູ້ຂຽນໄດ້ສັງລວມ ແລະ ຄັດຈໍອນເອົາຂໍ້ມູນດ້ານເຕັກນິກວິຊາການຈາກການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາປ່າໄມ້, ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ຕໍາລາຕ່າງໆຈາກບັນດາກົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ປະສົບການ ຕົວຈິງຈາກພາກສະໜາມທີ່ມີຄວາມສໍາເລັດ.

1. ຄວາມສໍາຄັນຂອງການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງຢູ່ໃນຜື່ນທີ່ປູກຜັກສວນຄົວ

- ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນສາມາດລ້ຽງປາດູກໄດ້ໃນຜື່ນທີ່ຈໍາກັດຂອງຜື່ນທີ່ປູກຜັກສວນຄົວ
- ການລ້ຽງປາໃນໜອງຜ້າຢາງສາມາດເປັນອາຊີບເສີມ ແລະ ເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນໃນເຂດຜື່ນທີ່ຊົນນະບົດ ຫຼື ເຂດພູດອຍ.

ການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງໃນຜື່ນທີ່ປູກຜັກສວນຄົວ

ຜົນຜະລິດຈາກການລ້ຽງປາດູກ

ຂະໜາດໂຕປາສະໜໍາສະເໝີກັນ

5.2 ອຸປະກອນ ແລະ ແນວພັນໃນການປູກຜັກສວນຄົວ

- ດ້ານອຸປະກອນໃນການປູກຜັກສວນຄົວໃນລະດັບຄອບຄົວທີ່ມີຂະໜາດສວນຜັກ 5 ແມັດ x 10 ແມັດ.
- ແນວພັນຜັກສາມາດຊື້ໄດ້ໃນເຂດບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ຜະລິດເອງໄດ້ໃນຄອບຄົວ.

ຕາຕະລາງທີ 3: ອຸປະກອນ ແລະ ລາຄາໃນການປູກຜັກສວນຄົວ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ/ລາຄາ (ກີບ)
1	ແນວພັນຜັກ 1 ກິໂລ	70,000
2	ຜ້າກັ້ນແສງ 1 ແມັດ	10,000
3	ບົວຫົດຜັກ 1 ໜ່ວຍ	35,000
4	ດາງຂຽວ 1 ກໍ້	90,000
5	ຄູກ 1 ໜ່ວຍ	25,000
6	ຄ່າແຮງງານ 1 ຄົນ/ມື້	50,000

5.3 ການຕະຫຼາດ

- ສາມາດຂາຍລູກປາໃຫ້ຊາວກະສິກອນຜູ້ລ້ຽງໃນເຂັດບ້ານ, ເມືອງ ແລະ ແຂວງ
- ສາມາດຂາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າຄົນກາງເພື່ອນໍາໄປຂາຍຕໍ່ໃຫ້ເຂດບ້ານ, ເມືອງ ແລະ ແຂວງອື່ນໆ.

5. ການປະເມີນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ

5.1 ອຸປະກອນ ແລະ ແນວຜັນໃນການລ້ຽງປາ

- ອຸປະກອນໃນລ້ຽງປາດຸກໃນໜອງຜ້າຢາງມີຜ້າຢາງດໍາ.
- ແນວຜັນປາດຸກສາມາດຊື້ໄດ້ໃນເຂດ ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ຜູ້ຜະລິດລູກປາໃນເຂດບ້ານ
- ອາຫານປາສາມາດຫາໄດ້ໃນທ້ອງຖິ່ນເຊັ່ນ: ຮໍາ ແລະ ອາຫານສໍາເລັດຮູບ.

ຕາຕະລາງທີ 2: ອຸປະກອນ ແລະ ລາຄາການລ້ຽງປາໃນໜອງຜ້າຢາງ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ/ ລາຄາ (ກີບ)
1	ແນວຜັນປາດຸກ 1 ໂຕ	500
2	ຜ້າຢາງດໍາ 1 ແມັດ	10,000
3	ອາຫານສໍາເລັດຮູບ 1 ເປົາ	150,000
4	ຜ້າກັ້ນແສງ 1 ແມັດ	10,000
5	ດາງຂຽວ 1 ກໍ້	90,000
6	ຄູກ 1 ໜ່ວຍ	25,000
7	ຄໍາແຮງງານ 1 ຄົນ/ມື	50,000

2. ຜົນປະໂຫຍດທາງໄພຊະນາການ ຫລື ສ້າງລາຍຮັບເພື່ອເປັນເງື່ອນໄຂເຂົ້າເຖິງອາຫານ

ຜົນປະໂຫຍດຈາກການລ້ຽງປາດຸກໃນໜອງຜ້າຢາງຜືນທົ່ວສ່ວນຄົວແມ່ນ ເຕັກນິກການລ້ຽງປາທີ່ໄດ້ມີການພັດທະນາຈາກການລ້ຽງປາໃນໜອງ ແລະ ສາມາດນໍາໃຊ້ເຕັກນິກດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການລ້ຽງປາໃນຜືນທົດິນບໍ່ສາມາດເກັບຮັກສານໍ້າໄດ້ດີ ແລະ ບໍ່ມີນໍ້າພຽງພໍໃນການລ້ຽງປາ. ເຕັກນິກດັ່ງກ່າວແມ່ນຮູບແບບໜຶ່ງທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ຜືນທົດິນຄົວ ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນຍັງເປັນແຫຼ່ງອາຫານທາດຊື້ນ (ປາ) ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນໃນເຂດຊົນນະບົດ.

ການປຸງແຕ່ງອາຫານຈາກປາດຸກ

3. ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບແນວພັນປາດຸກ

- ແນວພັນປາດຸກມີຫຼາຍຊະນິດ ແລະ ນິຍົມນຳມາລ້ຽງເຊັ່ນ: ປາດຸກລາດ (ອ້ຍ), ປາດຸກພັນ ແລະ ປາດຸກບົກອ້ຍ (ລູກປະສົມລະຫວ່າງປາດຸກພັນໂຕຜູ້ ແລະ ແມ່ພັນປາດຸກອ້ຍ).
- ເປັນປາທີ່ລ້ຽງງ່າຍ, ໃຫຍ່ໄຫວ, ທົນທານກັບຄຸນນະພາບນໍ້າເນົ່າ ແລະ ທົນທານຄວາມແຫ້ງແລງໄດ້ດີ
- ປາດຸກສາມາດລ້ຽງໃນອັດຕາໜາແໜ້ນ ເຊັ່ນ : ໜອງຂະໜາດນ້ອຍ, ກະຊັງ ແລະ ອ່າງຊີມັງ.
- ປາດຸກເປັນປາກິນທາດຊື່ນ ແລະ ອາຫານທີ່ເອົາມາລ້ຽງ ແມ່ນອາຫານສຳເລັດ ຮູບເຊິ່ງມີທາດຊື່ນປະມານ 35-45%.

ກະດູກຫົວປາດຸກພັນ

ກະດູກຫົວປາດຸກອ້ຍ

4.7 ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນ

- ຕ້ອງເປັນຄົນມັກອາຊີບດ້ານການກະສິກຳ (ການປູກ-ການລ້ຽງ)
- ເປັນຄົນດຸໝັ່ນຂະຫຍັນພາກພຽນ ແລະ ມີຈິດໃຈກ້ວາງຂວາງ
- ເປັນຄົນຊອກຮູ້ຫາບົດຮຽນອັນໃໝ່ໆ ແລະ ສາມາດຖ່າຍຖອດບົດຮຽນໃຫ້ຄົນອື່ນໄດ້
- ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນຄວນມີພື້ນທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກຝັງ-ລ້ຽງສັດ ແລະ ສາມາດຊຸດໜອງປາໄດ້
- ໜອງປາສາມາດຮັກສານໍ້າໄດ້ຕະລອດປີ
- ຕ້ອງມີແຫຼ່ງນໍ້າໃຊ້ເຊັ່ນ: ແມ່ນໍ້າ, ຫວ້ຍ, ຊົນລະປະທານ ແລະ ລະບົບນໍ້າລົນເປັນຕົ້ນ
- ແຮງງານໃນການນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການປູກຝັດຜັກສວນຄົວ ແລະ ການລ້ຽງປາດຸກໃນໜອງຜ້າຢາງ.
- ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນມີພື້ນຖານໃນການລ້ຽງປາ.
- ມີຄວາມຮູ້ດ້ານການຫາປາ ແລະ ລ້ຽງປາ.

ການລ້ຽງປາດຸກໃນໜອງຜ້າຢາງໃນພື້ນທີ່ປູກຝັດຜັກສວນຄົວ

4.6 ຂໍ້ຄວນລະວັງ ແລະ ສິ່ງທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່

4.6.1 ຂໍ້ຄວນລະວັງ

- ການເລືອກສະຖານທີ່ຊຸດໜອງຜ້າຢາງລ້ຽງປາຕ້ອງຢູ່ໃກ້ແຫຼ່ງນໍ້າ ເຊັ່ນ: ນໍ້າສ້າງ ຫຼື ນໍ້າບາດານ.
- ການປ່ອຍປາລ້ຽງຕ້ອງປ່ອຍປາຕາມອັດຕາທີ່ກຳນົດໄວ້.
- ການໃຫ້ອາຫານຄວນໃຫ້ຕາມອັດຕາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ນໍ້າເນົ້າເສຍ.

4.6.2 ສິ່ງທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່

- ຕ້ອງລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນເພື່ອເປັນອາຫານເສີມໃຫ້ປາກິນ ແລະ ສາມາດເຮັດໃຫ້ຫລຸດຕົ້ນທຶນຂອງອາຫານສຳເລັດຮູບ
- ຖ້າການລ້ຽງປາທີ່ມີຜົນກະທົບຈາກສະພາບແວດລ້ວມທີ່ມີການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໃຫ້ປົກສາຫາລືກັບວິຊາການລ້ຽງປາຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນແຂວງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີປະສົບການໃນການລ້ຽງປາ.

ຮູບແບບການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນເພື່ອເປັນອາຫານເສີມໃຫ້ປາດູກປາ

4. ຮູບແບບຂອງການລ້ຽງປາດູກທີ່ແທດເໝາະກັບ ການລ້ຽງໃນ ຝື່ນທີ່ປຸກພືດຜັກສວນຄົວ

4.1 ການລ້ຽງປາດູກໃນໜອງຜ້າຢາງ

- ໜອງຜ້າຢາງມີຄວາມເໝາະສົມໃນການລ້ຽງປາດູກ ເພາະວ່າມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າ, ສາມາດປັບປ່ຽນ ຫຼື ຍ້າຍບ່ອນລ້ຽງໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ມີຂະໜາດແຕ່ 2x3 ແມັດ, 2x4 ແມັດ 2x5 ແມັດ ແລະ ມີຄວາມສູງ 80 ຊັງຕີແມັດ.
- ຂະໜາດຂອງຜ້າຢາງທີ່ຈະຊຸດ ແມ່ນອີງຕາມເນື້ອທີ່ສວນຜັກຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ໜອງຜ້າຢາງແມ່ນເໝາະສົມໃນການລ້ຽງໃນຝື່ນທີ່ປຸກຜັກສວນຄົວໃກ້ເຮືອນ ແລະ ສະດວກໃນການບົວລະບັດຮັກສາທຸກເວລາ.

ລັກສະນະຂອງໜອງຜ້າຢາງຂະໜາດ 2x5 ແມັດ

3.2 ຮູບແບບການລ້ຽງໃນອ່າງຊີມັງ

- ການລ້ຽງປາດູກໃນອ່າງຊີມັງສາມາດລ້ຽງໄດ້ໃນພື້ນທີ່ຈຳກັດຂອງສວນຄົວຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ສາມາດສ້າງອ່າງສີ່ຫ່ຽມແຕ່ຂະໜາດ 2x3 ແມັດ ຫຼື 3x4 ແມັດ ແລະ ມີຄວາມສູງ 60 ຫາ 70 ຊັງຕີແມັດ, ນອກນັ້ນຍັງສາມາດນຳໃຊ້ອ່າງກົມແບບສຳເລັດຮູບມີຂະໜາດ 1 ແມັດ ຫຼື 1.2 ແມັດ ແລະ ມີຄວາມສູງ 50 ຊັງຕີແມັດ.
- ລະບົບອ່າງລ້ຽງຕ້ອງມີທໍ່ລະບາຍນ້ຳໃນການປ່ຽນຖາຍນ້ຳໄດ້ຕະຫຼອດເວລາໃນໄລຍະການລ້ຽງ.

ຮູບແບບການລ້ຽງປາດູກໃນອ່າງຊີມັງຂະໜາດໜ້າຕັດ 1 ແມັດ(ອ່າງກົມ)

ການເກັບກູ້ປາທີ່ລ້ຽງໃນໄລຍະ 4 ເດືອນ

ຂະໜາດປາທີ່ລ້ຽງໃນໄລຍະ 4 ເດືອນປະມານ 4-5ໂຕ/ກິໂລກຼາມ

4.5 ການປົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ

- ບໍ່ຄວນໃຫ້ອາຫານຫຼາຍເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ນໍ້າເນົ້າເສຍ.
- ການລ້ຽງປາໃນໜອງຜ້າຢາງຄວນເອົາຜັກຕົບມາໃສ່ໃນໜອງເພື່ອເປັນປ່ອນລີ້ຊ້ອນຂອງປານ້ອຍທີ່ນໍາມາລ້ຽງໃໝ່.
- ຜັກຕົບຍັງຊ່ວຍຮັກສາອຸນຫະພູມນໍ້າໃນໜອງຜ້າຢາງບໍ່ໃຫ້ຮ້ອນຫຼາຍ ແລະ ຍັງຊ່ວຍຮັກສານໍ້າບໍ່ໃຫ້ເນົ້າເສຍໄວ.
- ຖ້ານໍ້າເນົ້າເສຍຄວນປ່ຽນຖ່າຍນໍ້າໃໝ່ເຂົ້າ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ປາກິນອາຫານໄດ້ດີ ແລະ ປາຈະໃຫຍ່ໄວ.
- ຖ້າເຮົາການລ້ຽງປາ 4 ຫາ 5 ເດືອນ, ຈະໄດ້ປາທີ່ມີຂະໜາດ 6 - 7 ໂຕ/1 ກລ, ແລະ ສາມາດຈັບປາທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ຂາຍ ຫຼື ນໍາມາບໍລິໂພກໄດ້.

ການໃສ່ຜັກຕົບໃນການການລ້ຽງປາຈະຮັກສານໍ້າບໍ່ໃຫ້ເນົ້າເສຍໄວ

ລັກສະນະອ່າງຊີມັງຂະໜາດ 2x3 ແມັດ (ອ່າງສີ່ຫ່ຽມ)

ລັກສະນະທໍ່ລະບາຍນໍ້າໃນລະບົບອ່າງຊີມັງ

3.3 ຮູບແບບການລ້ຽງປາດູກໃນກະຊັງຢູ່ໜອງ

- ການລ້ຽງປາດູກໃນກະຊັງໃນພື້ນທີ່ໜອງດິນ ຫຼື ໜອງຜ້າຢາງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງສວນຄົວຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ຂະໜາດກະຊັງລ້ຽງຄວນມີຂະໜາດແຕ່ 2x3 ແມັດ, 2x4 ແມັດ ແລະ 3x4 ແມັດ ແລະ ມີຄວາມສູງ 1 ແມັດ.
- ການລ້ຽງປາດູກໃນກະຊັງ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດກະສິກໍາໃນພື້ນທີ່ມີຈໍາກັດໃນພື້ນທີ່ສວນຄົວ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການສ້າງລາຍຮັບຫຼື ການມີຊື່ນປາເພື່ອບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ .

ລັກສະນະການລ້ຽງປາດູກໃນກະຊັງຢູ່ໜອງຜ້າຢາງ

ການໃຫ້ອາຫານປາຂອງຊາວກະສິກອນ (ເມືອງອຸທຸມພອນ)

ການສັງເກດປາກິນອາຫານເພື່ອປັບປະລິມານອາຫານໃຫ້ເໝາະສົມ

4.4.3 ການໃຫ້ອາຫານ

- ການໃຫ້ອາຫານໃນໄລຍະປາດຸກຍັງນ້ອຍ ແມ່ນໃຫ້ອາຫານສຳເລັດ ຮູບປາດຸກນ້ອຍ, ກ່ອນໃຫ້ອາຫານ ແມ່ນເອົາມາແຊ່ນ້ຳແລ້ວຈຶ່ງໃຫ້ ປາກິນ, ການໃຫ້ແມ່ນໃຫ້ໃນປະລິມານ 10-12 ເປີເຊັນ ຂອງນ້ຳ ໜັກປາຕໍ່ວັນ ແລະ ໃຫ້ 2 ຄັ້ງ (ເຊົ້າ ແລະ ແລງ).
- ຖ້າປາຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນໃນເດືອນທີ3 ແມ່ນໃຫ້ອາຫານໃນອັດຕາ 3-5 ເປີເຊັນ ຂອງນ້ຳໜັກປາທັງໝົດຕໍ່ວັນ ແລະ ໃຫ້ 2 ຄັ້ງ.

ຕາຕະລາງທີ 1: ເປີເຊັນ ແລະ ໄລຍະເວລາການໃຫ້ອາຫານລູກປາ (1,000ໂຕ)

ໄລຍະເວລາ (ອາທິດ)	ເປີເຊັນຂອງອາຫານ /ນ້ຳໜັກປາ/ວັນ	ປະລິມານອາຫານ ໃຫ້ປາໃນໜຶ່ງວັນ
1-2	12 %	200-400 ກຼາມ
3-4	10 %	600-800 ກຼາມ
5-8	8 %	2-3 ກິໂລກຼາມ
9-12	5 %	3-4 ກິໂລກຼາມ
13-16	3 %	4-5 ກິໂລກຼາມ

4. ຂັ້ນຕອນການລ້ຽງປາດຸກໃນໜອງຜ້າຢາງ

4.1 ການເລືອກສະຖານທີ່

- ການເລືອກສະຖານທີ່ຈະລ້ຽງປາດຸກໃນໜອງຜ້າຢາງຄວນເລືອກ ບ່ອນທີ່ຕ່ຳ ແລະ ໃນເຂດສວນຜັກຄົວເຮືອນ.
- ຜືນທີ່ຕ້ອງໃກ້ແຫຼ່ງນ້ຳໃຊ້ເຊັ່ນ: ນ້ຳສ້າງ ຫຼື ນ້ຳບາດານ
- ຜືນທີ່ບ່ອນລ້ຽງປາຄວນມີຮີ່ມຕົ້ນໄມ້ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໜອງປາ ຕາກແດດຫຼາຍ,ຖ້ານ້ຳຮ້ອນຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ນ້ຳໃນໜອງປາແຫ້ງໄວ ແລະ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການລ້ຽງປາ.

4.2 ການກະກຽມໜອງຜ້າຢາງ

- ເລືອກສະຖານທີ່ໄດ້ແລ້ວໃຫ້ຂຸດໜອງມີຂະໜາດ 2x5 ແມັດ, ເລິກ ປະມານ 80 ຊມ ຕາມຮູບພາບ.
- ຕັດຜ້າຢາງສີດຳໃຫ້ໄດ້ຂະໜາດ 4x8 ແມັດ ແລ້ວປູຜ້າຢາງໃສ່ໜອງ ທີ່ຂຸດໄວ້.
- ໃສ່ທໍ່ລະບາຍນ້ຳເພື່ອສະດວກໃນການປ່ຽນຖ່າຍນ້ຳ, ຫຼັງຈາກນັ້ນເອົາ ນ້ຳເຂົ້າໃສ່ໜອງ.

ລັກສະນະຂອງໜອງຂຸດໄວ້ຂະໜາດ 2x5 ແມັດ

ລັກສະນະການປູໜອງຜ້າຢາງຂະໜາດ 2x5 ແມັດ

ລັກສະນະຂອງໜອງຜ້າຢາງຂະໜາດ 2x5 ແມັດ

ແນວພັນຂີ້ກະເດືອນສາຍພັນຈາກປະເທດວຽດນາມ (ອາຫານເສີມ)

ບວກຫານໄດ້ຈາກທຳມະຊາດເພື່ອເປັນອາຫານເສີມໃນການລ້ຽງປາດູກ

4.4.2 ການລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນເປັນອາຫານເສີມໃຫ້ປາ

- ຂີ້ກະເດືອນເປັນສັດທີ່ອາໄສຢູ່ໃນດິນບ່ອນທີ່ປຽກຊຸ່ມ ຂີ້ກະເດືອນມີທາດໂປຼຕິນສູງ.
- ຂີ້ກະເດືອນສາມາດປະສົມພັນກັນເອງ ແລະ ວາງໄຂ່ໃນໜ້າດິນ, ເມື່ອອາຍຸຂີ້ກະເດືອນໄດ້ 45 ວັນຈິ່ງສາມາດເອົາໃຫ້ກິບກິນ.
- ການເຮັດຄອກລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນສາມາດເຮັດເປັນຄອກໄມ້ຂະໜາດ 1.2x0.6x0.4 ແມັດ.
- ຫຼັງຈາກນັ້ນເອົາຜ້າຢາງປູ ແລະ ເຈາະຮູຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍໆ ບ່ອນ ເພື່ອເປັນບ່ອນໃຫ້ນ້ຳຊຶມອອກໃນເວລາການລ້ຽງ.
- ຂັ້ນຕອນການລ້ຽງແມ່ນເອົາດິນປະສົມກັບຜຸ່ນຄອກ (ຂີ້ຄວາຍ ຫຼື ຂີ້ງົວ) ແລ້ວເອົາໃສ່ຄອກທີ່ກະກຽມໄວ້ໃຫ້ໄດ້ລະດັບ 30 ຊັງຕີແມັດ, ຫິດນ້ຳໃສ່ໃຫ້ປຽກຊຸ່ມ.
- ອາຫານທີ່ລ້ຽງຂີ້ກະເດືອນແມ່ນເສດຜັກຊະນິດຕ່າງໆ, ເສດຫຍ້າ, ເສດໃບໄມ້ ແລະ ຂີ້ສັດແຫ້ງ, ການໃຫ້ແມ່ນໃຫ້ 1-2 ຄັ້ງ/ອາທິດ.

ການນຳແນວຜັນຂີ້ກະເດືອນມາລ້ຽງເພື່ອເປັນອາຫານປາ

4.3 ການເລືອກຊື້ລູກປາ ແລະ ອັດຕາການປ່ອຍລ້ຽງ

4.3.1 ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງລູກປາ

- ໄດ້ຈາກບ່ອນຜະລິດທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື, ຖ້າຕິແທ້ຕ້ອງມີໃບຮັບຮອງຈາກສະຖານີບ່ອນຜະລິດລູກປາ.
- ມີຄວາມຊຳນານໃນການຂົນສົ່ງລູກປາ ແລະ ເຮັດໃຫ້ລູກປາຕາຍໜ້ອຍທີ່ສຸດ
- ແນວຜັນທີ່ດີຕ້ອງມາຈາກສະຖານີຜະລິດລູກປາຂອງລັດເປັນຕົ້ນ.

ສະຖານີຜະລິດລູກປາຂອງລັດ

4.3.2 ລັກສະນະຂອງລູກປາ

- ການລອຍໄປມາຂອງລູກປາ ຫຼື ເຄື່ອນໄຫວຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ລູກປາບໍ່ລອຍຕັ້ງສາກກັບນ້ຳ.
- ລຳໂຕສົມບູນ, ໜວດ, ຫາງ, ຄີບໍ່ກຸດຫ້ຽນ, ບໍ່ມີບາດແຜຕາມໂຕ.
- ຂະໜາດຂອງລູກປາຕ້ອງສະໜ້າສະເໝີ, ເພາະປາດູກເປັນປາກິນຊື້ນ, ຖ້າອາຫານບໍ່ພຽງພໍ ລູກປາຈະກິນກັນເອງ.

ລັກສະນະແນວຝັນປາຕ້ອງແຂງແຮງ ແລະ ມີຂະໜາດສະໝໍ່າສະເໝີກັນ

4.3.3 ອັດຕາການປ່ອຍລ້ຽງ

- ລູກປາທີ່ເລີ່ມເອົາມາລ້ຽງຈະມີຂະໜາດ 5-7 ຊັງຕີແມັດຄວນປ່ອຍໃນອັດຕາ 50 ໂຕ/ມ².
- ແຊ່ຖິງລູກປາໄວ້ປະມານ 10-15 ນາທີກ່ອນຈິ່ງປ່ອຍລົງລ້ຽງໄດ້.
- ການນໍາລູກປາມາປ່ອຍໃນຕອນເຊົ້າ ຫຼື ຕອນແລງ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ປາຊ່ອກຕາຍ.

ການປ່ອຍລູກປາລົງລ້ຽງໃນໜອງຜ້າຢາງໃນຕອນເຊົ້າ

4.4 ປະເພດອາຫານ ແລະ ວິທີການໃຫ້ອາຫານ

4.4.1 ປະເພດອາຫານ

- ອາຫານລ້ຽງປາທີ່ນິຍົມໃຫ້ແມ່ນອາຫານສໍາເລັດຮູບທີ່ມີທາດໂປຼຕິນ 35 ເປີເຊັນຂຶ້ນໄປ, ແລະ ມີ 3 ຂະໜາດ (ປາດູກນ້ອຍ, ກາງ ແລະ ໃຫຍ່).
- ອາຫານຈາກທໍາມະຊາດເຊັ່ນ: ແມງໄມ້ຊະນິດຕ່າງໆ, ປວກ, ຫອຍ, ກະປູ ແລະ ຂີ້ກະເດືອນ.
- ຂີ້ກະເດືອນເຮົາສາມາດລ້ຽງໄດ້, ເປັນຊະນິດແນວຝັນຂະໜາດນ້ອຍ, ສາມາດຂະຫຍາຍຝັນໄດ້ໄວ ແລະ ຈໍານວນຫຼາຍ.

ອາຫານສໍາເລັດຮູບປາດູກ

ຫອຍ

ຂີ້ກະເດືອນ

ປວກ